

GUIA PER A LA INCLUSIÓ DE CLÀUSULES CONTRACTUALS DE CARÀCTER SOCIAL

Versió revisada a octubre de 2014

I

La integració d'aspectes socials en la contractació pública ha estat objecte, en els darrers anys, d'anàlisi i de regulació mitjançant instruments diversos, tant en l'àmbit comunitari, com en el nacional i en l'autonòmic.

El Ple d'aquesta Junta Consultiva de Contractació Administrativa, el març de 2010, va aprovar la Guia per a la inclusió de clàusules contractuals de caràcter social.

Amb posterioritat es van aprovar nous documents, normes i disposicions en l'àmbit europeu, nacional i autonòmic, que van plantejar la conveniència d'adaptar el contingut de la guia a les previsions d'aquests documents. Amb aquesta finalitat, el 30 de novembre de 2012, el Ple d'aquesta Junta Consultiva de Contractació Administrativa va aprovar una nova versió de la guia que incloïa noves clàusules com també la modificació d'alguna de les clàusules ja existents.

Aquesta versió actualitzada va ser impulsada des del Grup de Treball d'Aspectes Socials de la JCCA, presidit per la directora de l'Oficina de Supervisió i Avaluació de la Contractació Pública, i integrat per representants dels diferents Departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, de la Secretaria de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa, de la Comissió Central de Subministraments i dels agents socials, de les associacions representatives dels municipis i també de la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya.

En aquests moments, s'ha evidenciat la necessitat d'introduir algunes precisions de caràcter tècnic en les propostes incloses a la guia, sense perjudici d'una posterior i necessària revisió per introduir, entre d'altres, la nova regulació continguda a la Directiva 2014/24/UE del Parlament Europeu i del Consell de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública i per la qual es deroga la Directiva 2004/18/CE, un cop transposada a l'ordenament jurídic.

II

L'any 2010 quan es va aprovar la Guia, en el context comunitari, els plantejaments de la Comissió Europea sobre les clàusules socials en la contractació pública es recollien principalment en la Comunicació interpretativa de 15 d'octubre de 2001, sobre la legislació comunitària de contractes públics i sobre les possibilitats d'integrar aspectes socials en aquests contractes. Aquesta Comunicació, encara vigent, que es fonamenta en la jurisprudència del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees i completa la Comunicació de la Comissió d'11 de març de 1998, sobre els contractes públics en la Unió Europea, pretén clarificar les possibilitats que ofereix el marc jurídic comunitari a l'hora d'integrar aspectes socials en els contractes públics.

D'acord amb aquesta Comunicació interpretativa de 15 d'octubre de 2001, s'admet l'ús de les clàusules socials com a criteri de selecció d'empreses, sempre que suposin un mitjà demostratiu de la seva capacitat tècnica; com a criteri objectiu d'adjudicació, sempre que comportin un avantatge econòmic i resultin vinculades a l'objecte del contracte; i com a condicions d'execució, sempre que no tinguin un efecte discriminatori directe o indirecte respecte a les empreses licitadores.

D'altra banda, la Directiva 2004/18/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 31 de març de 2004, sobre coordinació dels procediments d'adjudicació dels contractes públics d'obres, de subministraments i de serveis, actualment derogada per la Directiva 2014/24/UE del Parlament Europeu i del Consell de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública i per la qual es deroga la Directiva 2004/18/CE, amb efectes a partir del 18 d'abril de 2016, recull diverses previsions que es van tenir en compte per a la consideració d'aspectes d'índole social en la contractació pública.

En l'àmbit estatal, la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic (LCSP), va incloure consideracions de tipus social, les quals tenien el seu fonament tant en l'esmentada Comunicació, com en la jurisprudència en què es basa, les quals van ser analitzades en diverses ocasions per aquesta Junta Consultiva de Contractació Administrativa¹. Segons s'assenyalava en l'exposició de motius, la Llei recollia mecanismes que permetien introduir en la contractació pública consideracions de tipus social, configurant-les com a condicions especials d'execució o com a criteris per a valorar les ofertes i, també possibilitant la integració d'aspectes socials en la definició de l'objecte dels contractes i en determinades clàusules com a criteris de solvència, com a criteris d'adjudicació i com a condicions especials d'execució.

III

En l'àmbit comunitari, la Comunicació interpretativa de 15 d'octubre de 2001, sobre la legislació comunitària de contractes públics i sobre les possibilitats d'integrar aspectes socials en aquests contractes continua sent un referent.

A més, sobre la base de la Directiva 2004/18/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 31 de març de 2004, la Comissió Europea, l'octubre del 2010, va elaborar un document titulat "*Adquisicions socials: Una guia per a considerar els aspectes socials en les contractacions públiques*". Aquesta guia, segons s'assenyala, té com objectiu: a) sensibilitzar a les entitats adjudicatadores sobre els possibles avantatges de les contractacions públiques socialment responsables i b) explicar de forma pràctica les oportunitats que ofereix el marc legal de la Unió Europea per que les autoritats públiques puguin tenir en compte els aspectes socials en les contractacions públiques i, d'aquesta manera, prestar atenció no només al preu sinó també a l'oferta econòmicament més avantatjosa.

La preocupació pels aspectes socials també s'ha posat de manifest en l'àmbit comunitari no només pel que a la contractació pública sinó amb caràcter general. La Comunicació de la Comissió "*Europa 2020: Una estratègia per al creixement intel·ligent, sostenible i integrador*" (COM (2010) 2020 final) recull entre les seves prioritats el creixement integrador per al foment d'una economia amb un alt nivell d'ocupació i com una de les

---

¹ Informes de la Comissió Permanent 4/2001, de 23 de novembre, sobre les clàusules socials en la contractació administrativa, i 2/2006, de 9 de febrer, sobre la possibilitat d'incloure en els plecs de clàusules administratives de l'Administració de la Generalitat de Catalunya clàusules relatives a la responsabilitat social; i Recomanacions de la Comissió Permanent 3/2005, de 7 de juliol, per fomentar la igualtat d'oportunitats entre les dones i els homes en els contractes de l'Administració, i 1/2001, de 5 d'abril, sobre clàusules socials en la contractació administrativa.

seves set iniciatives emblemàtiques la creació d'una plataforma europea contra la pobresa, per tal de garantir la cohesió social i territorial de manera que els beneficis del creixement i de l'ocupació siguin àmpliament compartits i les persones que es troben en una situació de pobresa i exclusió social puguin viure dignament i prendre part activa en la societat.

Per la seva part, la Comunicació "*Acta del Mercat Únic. Dotze prioritats per estimular el creixement i reforçar la confiança. Junts per un nou creixement*" (COM (2011) 206 final), basant-se en les contribucions recollides en el curs del debat públic generat a partir de la Comunicació "*Cap una acta del Mercat Únic: per una economia social de mercat altament competitiva (50 propostes per treballar, emprendre i comerciar millor tots junts)*" (COM (2010) 608 final) i dels dictàmens i conclusions del Parlament Europeu i del Consell i en els dictàmens del Comitè de les Regions i del Comitè Econòmic i Social Europeu, recull una prioritat referida als contractes públics i, específicament, estableix com a mesura clau per poder-la assolir la revisió i modernització del marc normatiu dels contractes públics per assolir una política equilibrada que presti el seu recolzament a una demanda de béns, serveis i obres que siguin, entre altres, socialment responsables.

IV

En l'àmbit estatal, el Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de contractes del sector públic (TRLCSP), ha derogat la LCSP, i ha integrat en un text únic, a més de la Llei esmentada, les modificacions introduïdes, entre altres, pel Reial decret – Llei 5/2011, de 29 d'abril, de mesures per a la regularització i control de l'ocupació submergida i foment de la rehabilitació d'habitatges, i la Llei 26/2011, d'1 d'agost, d'Adaptació normativa a la Convenció internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat.

En concret, les principals previsions contingudes en el TRLCSP en relació amb la inclusió de clàusules socials en la contractació del sector públic segueix la línia de la LCSP i són les que es resumeixen tot seguit.

Pel que fa a la integració d'aquest tipus de clàusules en la definició de l'objecte del contracte, es preveu que els plecs de prescripcions tècniques es configuren tenint en compte criteris d'accessibilitat universal i de disseny per a tothom, tal com es defineixen en el Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i la seva inclusió social que ha derogat, entre d'altres la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat. Aspectes aquests sobre els quals també posa especial èmfasi la Llei 26/2011, d'1 d'agost, ja citada.

En matèria de prohibicions de contractar, s'hi inclouen els delictes contra els drets de les persones treballadores; les infraccions greus en matèria d'integració laboral i d'igualtat d'oportunitats i no discriminació de les persones amb discapacitat; les infraccions molt greus en matèria social —incloent-hi les infraccions en matèria de prevenció de riscos laborals i la manca d'afiliació a la Seguretat Social², com també l'incompliment de les

---

² Aquest supòsit es va introduir per l'article 7 del Reial decret llei 5/2010, de 29 d'abril, de mesures per a la regularització i control de l'ocupació submergida i foment de la rehabilitació d'habitatges,

condicions especials d'execució previstes en matèria social en el contracte, si queden tipificades com a causa de resolució.

Amb relació a l'acreditació de la solvència, el TRLCSP preveu la possibilitat d'incloure la declaració sobre la plantilla mitjana anual de l'empresa, excepte en els contractes de subministrament.

Respecte de la inclusió de clàusules socials com a criteris d'adjudicació, sobre la base de la vinculació directa que hi ha d'haver respecte de l'objecte del contracte, el TRLCSP condiona aquesta inclusió al fet que responguin a necessitats, definides en les especificacions del contracte, pròpies de les categories de població especialment desfavorides a les quals pertanyin les persones usuàries o beneficiàries de les prestacions a contractar; i també preveu que, en el procediment de les ofertes amb valors anormals o desproporcionats, la persona afectada hagi de justificar que la seva oferta ha tingut en compte les disposicions de protecció de l'ocupació i les condicions de treball vigents.

Així mateix, es preveuen clàusules de preferència en l'adjudicació a igualtat de condicions amb les que siguin econòmicament més avantatjoses, a favor de les proposicions presentades per empreses que superen un determinat percentatge de persones treballadores amb discapacitat o dedicades específicament a la promoció i inserció laboral de persones en situació d'exclusió social; per entitats sense ànim de lucre en contractes relatius a prestacions de caràcter social o assistencial; o entitats reconegudes com a organitzacions de comerç just, en contractes que tinguin com a objecte productes en els quals hi hagi alternativa de comerç just.

D'altra banda, el TRLCSP fa possible la inclusió de condicions especials d'execució dels contractes, sempre que siguin compatibles amb el dret comunitari i que s'indiquin en l'anunci de licitació i en el plec o en el contracte. Aquestes condicions poden fer referència a consideracions de tipus social, amb la finalitat de promoure l'ocupació de persones amb dificultats particulars d'inserció en el mercat laboral; eliminar les desigualtats entre l'home i la dona en el mercat laboral; combatre l'atur i afavorir la formació en el lloc de treball, altres finalitats que es puguin establir amb referència a l'estratègia coordinada per a l'ocupació o garantir el respecte dels drets laborals bàsics al llarg de la cadena de producció, i se'ls pot atribuir el caràcter d'obligacions contractuals essencials, a l'efecte que el seu incompliment sigui considerat causa de resolució del contracte. Així mateix, l'incompliment d'aquestes condicions pot comportar, si així s'ha previst en els plecs o el contracte, la imposició de penalitats i la consideració d'infracció greu a l'efecte del que preveuen les prohibicions per contractar.

El TRLCSP també regula la possibilitat que en els contractes s'imposi a la persona adjudicatària l'obligació de subrogar-se en determinades relacions laborals afectades a la prestació objecte del contracte.

Per últim, preveu una reserva de contractes a favor de centres especials de treball, en virtut de la qual es pot reservar la participació en els procediments d'adjudicació de contractes a aquests centres o reservar-ne l'execució en el marc de programes d'ocupació protegida, quan almenys el 70 per cent de les persones treballadores

---

que va modificar l'article 49.1.c) de la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic (actual article 60.1.c del TRLCSP).

afectades siguin persones amb un grau de discapacitat que, a causa de l'índole o la gravetat de les seves deficiències, no puguin exercir una activitat professional en condicions normals.

V

En l'àmbit de la Generalitat de Catalunya, l'Acord del Govern de 9 de desembre de 2009, de mesures en matèria de contractació pública, va aprovar el catàleg de mesures i d'instruccions que s'han d'adoptar en l'activitat contractual ordinària dels òrgans de contractació de l'Administració de la Generalitat i dels organismes autònoms, entitats i empreses vinculades o dependents que n'integren el sector públic, a partir de l'1 de gener de 2010. Aquest catàleg de mesures conté un apartat relatiu a l'adopció de mesures socials i de foment de l'ocupació i preveu, entre altres mecanismes, la incorporació de clàusules socials en els plecs de clàusules administratives particulars; pel que fa a les mesures de foment de l'ocupació, fixa que s'hagi d'acreditar que es compleixen les condicions contractuals sobre foment de l'ocupació mitjançant els mecanismes que preveu el Servei d'Ocupació de Catalunya i l'actual Departament d'Empresa i Ocupació³.

L'Acord del Govern conté també la previsió específica que, en tot cas, els plecs recullin de manera expressa que les clàusules contractuals de caràcter social tenen la consideració d'obligacions contractuals essencials en els termes i amb les conseqüències previstes en la legislació de contractes del sector públic. D'altra banda, fixa que els òrgans de contractació utilitzin el sistema de compra col·laborativa, per tal de garantir la col·laboració, l'eficàcia i l'eficiència i per fomentar la compra social. En darrer terme, disposa que la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Generalitat de Catalunya aprovi una guia per facilitar la inclusió de les clàusules contractuals de caràcter social.

Aquesta guia, segons ja s'ha assenyalat, va ser aprovada pel Ple d'aquesta Junta Consultiva de Contractació Administrativa el març de 2010.

La preocupació pels aspectes socials també s'ha posat de manifest, posteriorment, en el Pla de Govern 2011-2014, aprovat el 3 de maig de 2011, que preveu, entre altres mesures, implementar les clàusules socials en la contractació pública i en la Instrucció 1/2014, de 9 de gener, de la Directora de l'Oficina de Supervisió i Avaluació de la Contractació Pública, per a l'increment de la transparència i l'optimització d'aspectes dels procediments de contractació pública.

VI

Aquesta *Guia per a la inclusió de clàusules contractuals de caràcter social* recull un catàleg exemplificatiu i de caràcter no taxat de possibles clàusules que, si resulten

---

³ El Servei d'Ocupació de Catalunya i l'actual Departament d'Empresa i Ocupació han de donar les instruccions pertinents per acreditar el compliment de les condicions contractuals sobre foment de l'ocupació.

adients als objectes i característiques dels contractes i en funció de les diferents tipologies contractuals, es poden incloure en cadascuna de les fases dels procediments per a l'adjudicació dels contractes públics.

És en aquest sentit que cal tenir en compte que l'objecte d'aquesta *Guia per a la inclusió de clàusules contractuals de caràcter social* és ajudar els òrgans de contractació a efectuar les reflexions necessàries a l'hora d'introduir aquest tipus de clàusules en la seva activitat contractual ordinària. Cal tenir en compte, però, que les clàusules socials que recull són un exemple de possible redacció, susceptible d'adaptacions segons els objectes i les tipologies dels contractes.

En tot cas, la introducció de les clàusules socials requereix una avaluació prèvia per determinar la idoneïtat d'incloure-les, per elegir, ja sigui entre les que es proposen o entre algunes altres, les més adients per a cadascun dels plecs, així com per dur a terme la determinació dels percentatges i les quanties previstes en els diferents exemples de clàusules contractuals de caràcter social continguts en aquesta guia. No obstant això, a la guia s'han enquadrat els models o exemples de clàusules la introducció de les quals es considera recomanable amb un cert caràcter general.

VII ⁴

D'acord amb els criteris establerts per l'Oficina de Supervisió i Avaluació Pública, pel que fa a la informació que ha de ser incorporada al Registre Públic de Contractes per part dels Departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, entitats del sector públic i Universitats públiques catalanes, amb l'objectiu de determinar si el contracte conté clàusules socials, només s'informarà al Registre Públic de Contractes si han estat incorporades aquelles clàusules socials, de les recollides en aquesta Guia, que comportin un compliment més enllà de les obligacions laborals, socials o sectorials que estiguin determinades per la normativa legal aplicable o que es tracti d'un contracte dels inclosos en els apartats I o V de la Guia.

---

⁴ Apartat incorporat a instància de l'Oficina de Supervisió i Avaluació Pública

ÍNDEX

I. CLÀUSULES A INCLOURE ESPECÍFICAMENT EN CONTRACTES AMB OBJECTE VINCULAT DIRECTAMENT A ACCIONS PÚBLIQUES DE FOMENT DE L'OCUPACIÓ O A ACCIONS POSITIVES DE GÈNERE O AQUELLES QUE TINGUIN COM A DESTINATARIS PERSONES QUE INTEGREN ALGUN DELS COL·LECTIUS MÉS DESAFAVORITS

- A. Possibles clàusules a incloure per a la definició de l'objecte del contracte
- B. Possibles clàusules a incloure com a criteri de capacitat
- C. Possibles clàusules a incloure com a criteri d'adjudicació o com a obligacions a complir amb caràcter previ a la formalització del contracte
- D. Possible clàusula a incloure com a criteri d'adjudicació addicional
- E. Possibles clàusules a incloure com a condicions d'execució o com a condicions especials d'execució

II. CLÀUSULES A INCLOURE EN TOT TIPUS DE CONTRACTES

- A. Possibles clàusules a incloure per a la definició de l'objecte del contracte i de les especificacions tècniques
- B. Possibles clàusules a incloure com a criteri de capacitat i de solvència
- C. Possibles clàusules a incloure com a obligacions a complir amb caràcter previ a la formalització del contracte
- D. Possibles clàusules a incloure com a criteri d'adjudicació i per valorar l'existència d'ofertes amb valors anormals o desproporcionats
- E. Possibles clàusules a incloure com a criteri d'adjudicació addicional
- F. Possibles clàusules a incloure com a condicions d'execució o com a condicions especials d'execució
- G. Possibles clàusules a incloure com a causa específica de resolució

III. CLÀUSULES A INCLOURE EN CONTRACTES DE SERVEIS I DE GESTIÓ DE SERVEIS PÚBLICS

- A. Possibles clàusules a incloure com a condició d'execució o com a condició especial d'execució
- B. Possible clàusula a incloure per apreciar si les proposicions inclouen valors anormals o desproporcionats
- C. Possible clàusula a incloure com a causa específica de resolució

IV. CLÀUSULES RELATIVES A LA SUBCONTRACTACIÓ

- A. Possibles clàusules a incloure en tot tipus de contracte
- B. Possibles clàusules a incloure en els contractes d'obres públiques subjectes a la Llei 3/2007, de 4 de juliol, de l'obra pública
- C. Possible clàusula a incloure en els contractes d'obres

V. CLÀUSULES A INCLOURE ESPECÍFICAMENT EN ELS CONTRACTES RESERVATS A CENTRES ESPECIALS DE TREBALL

- A. Possibles clàusules a incloure com a requisit de capacitat
- B. Possible clàusula a incloure com a mitjà d'acreditació de la solvència
- C. Possibles clàusules a incloure com a condició d'execució

I. CLÀUSULES A INCLOURE ESPECÍFICAMENT EN CONTRACTES AMB OBJECTE VINCULAT DIRECTAMENT A ACCIONS PÚBLIQUES DE FOMENT DE L'OCUPACIÓ O A ACCIONS POSITIVES DE GÈNERE⁵ O AQUELLES QUE TINGUIN COM A DESTINATARIS PERSONES QUE INTEGREN ALGUN DELS COL·LECTIUS MÉS DESAFAVORITS⁶

A. Possibles clàusules a incloure per a la definició de l'objecte del contracte⁷

1. "Constitueix l'objecte del contracte xxx que inclou / incorpora característiques directament vinculades a l'execució d'un projecte d'inserció laboral."
2. "Constitueix l'objecte del contracte xxx, que inclou / incorpora característiques directament vinculades a accions positives de gènere."
3. "Constitueix l'objecte del contracte xxx, mitjançant l'execució d'un projecte d'inserció sociolaboral per a persones amb discapacitat."

B. Possibles clàusules a incloure com a criteri de capacitat⁸

1. "Constitueix un requisit per poder participar en la licitació acreditar solvència tècnica específica (experiència, mitjans personals o materials, entre d'altres) en matèria d'inserció sociolaboral de persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i que tinguin dificultats importants per integrar-

---

⁵ Una acció positiva o una acció pública de foment suposen l'aplicació de mesures diferenciadores de caràcter temporal que tenen com a objectiu pal·liar la desigualtat prèvia existent d'un col·lectiu discriminat o desafavorit.

⁶ I, eventualment, a altres accions públiques.

⁷ Una definició exhaustiva de l'objecte contractual i la inclusió de la perspectiva social és clau per poder incloure clàusules socials en les diferents fases dels procediments de contractació. A més, la inclusió d'aspectes relatius a accions públiques de foment de l'ocupació o a accions positives de gènere o aquelles que tinguin com a destinataris persones que integren algun dels col·lectius més desafavorits requereix que existeixi una vinculació directa amb l'objecte del contracte, és a dir que el contracte tingui per objecte la satisfacció d'exigències socials que responguin a necessitats pròpies de les categories de població a les quals pertanyin els usuaris o beneficiaris de les prestacions a contractar.

⁸ Els aspectes socials es poden incloure com a criteris de selecció sempre i quan l'objecte del contracte requereixi per a la seva correcta execució que l'empresa adjudicatària tingui coneixements específics en relació a les prestacions que l'integren i disposi dels mitjans tècnics concrets. A més, aquests criteris han de ser algun o alguns dels que es determinen al TRLCSP, no poden ser discriminadors, han de ser proporcionats i han d'estar vinculats a l'objecte del contracte.

se en el mercat de treball ordinari, que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents⁹:

- a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que tinguin possibilitats d'inserció en el món laboral.
- b) Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció.
- c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l'article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
- d) Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
- e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
- f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones ex recluses.
- g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.
- h) Aturats de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys.

El compliment d'aquest requisit de capacitat es pot acreditar mitjançant la inscripció en el Registre Administratiu d'Empreses d'Inserció de Catalunya, creat per la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral.”¹⁰

2. “Constitueix un requisit de solvència que les empreses licitadores, en el moment d'acreditar la seva solvència tècnica, tinguin a la plantilla amb més de tres mesos d'antiguitat i a jornada completa o l'equivalent en jornades parcials, un mínim d'un x% de persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i que tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari, que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:”

“

- a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que tinguin possibilitats d'inserció en el món laboral.
- b) Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció.
- c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l'article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
- d) Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
- e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
- f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones ex recluses.
- g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.

---

⁹ Aquests col·lectius són els destinataris de la inserció sociolaboral de conformitat amb l'article 2 de la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral.

¹⁰ Aquesta clàusula es pot exigir en el cas de contractes de serveis.

- h) Aturats de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys.”¹¹
3. “Constitueix un requisit de capacitat necessari per participar en la licitació que les empreses acreditin que tenen entre els seus objectius estatutaris¹² l'afavoriment de la inserció laboral de persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i tinguin dificultats importants per integrar-se en el mercat de treball ordinari, que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:”
- “
- a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que tinguin possibilitats d'inserció en el món laboral.
  - b) Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció.
  - c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l'article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
  - d) Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
  - e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
  - f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones ex recluses.
  - g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.
  - h) Aturats de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys.”

4. “Constitueix un requisit de capacitat necessari per participar en la licitació que les empreses acreditin que compleixen l'obligació legal de comptar amb un nombre de treballadors amb discapacitat corresponent al 2% o que han adoptat les mesures alternatives corresponents, quan sigui obligatori. A aquests efectes el licitador aportarà una declaració responsable en què consti el nombre global de treballadors en plantilla i el nombre de treballadors amb discapacitat ocupats a l'empresa o, si escau, el compliment de les mesures alternatives legalment previstes. En aquest sentit la declaració haurà d'especificar les mesures concretes aplicades.”

¹¹ Clàusula a incloure en els contractes d'obres i de serveis en què resulti adequat al seu objecte.

¹² Aquesta clàusula es pot incloure en aquells contractes en què es consideri necessària aquesta coincidència entre la definició dels objectes socials o estatutaris i la política pública social corresponent, ateses les categories de població especialment desfavorides a què pertanyin els usuaris o beneficiaris de les prestacions a contractar.

C. Possibles clàusules a incloure com a criteri d'adjudicació¹³ o com a obligacions a complir amb caràcter previ a la formalització del contracte

1. "S'atorgaran x punts a les empreses licitadores que en el moment d'acreditar la seva solvència tècnica tinguin en plantilla persones destinades a l'execució del contracte amb més de tres mesos d'antiguitat i a jornada completa o l'equivalent en jornades parcials, un mínim d'un x% de persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i que tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari, que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:
  - a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que tinguin possibilitats d'inserció en el món laboral.
  - b) Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció.
  - c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l'article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
  - d) Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
  - e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
  - f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones ex recluses.
  - g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.
  - h) Aturats de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys."
2. "Es valoraran les mesures de conciliació de la vida familiar i laboral implantades per l'empresa o les mesures addicionals que es compromet a implantar. La puntuació màxima serà de x punts i s'atorgarà en funció del nombre i qualitat de les mesures. En particular es valoraran les mesures relatives a: xxxx."
3. "Es valorarà el volum de mà d'obra que s'utilitzarà per executar el contracte que millori les previsions establertes al plec. La puntuació màxima serà de X punts i s'atorgarà en funció de la mà d'obra contractada i la que es compromet a contractar."
4. "Es valorarà que l'empresa introdueixi per a l'execució del contracte mesures addicionals a les incloses en els codis de bones pràctiques. La puntuació màxima

---

¹³ L'article 150.1 del Text Refós de la Llei de contractes del sector públic aprovat pel Reial Decret Legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, preveu que es valorin les característiques de les propostes vinculades amb la satisfacció d'exigències socials que responguin a necessitats, definides en les especificacions del contracte, pròpies de les categories de població especialment desfavorides a les quals pertanyen els usuaris o els beneficiaris de les prestacions objecte del contracte.

A més, aquests criteris han de reunir els requisits següents: han d'estar vinculats a l'objecte del contracte i a la seva execució, no poden conferir llibertat d'elecció il·limitada, i han de complir amb els principis que informen la contractació pública, especialment no ser discriminatoris.

serà de X punts i s'atorgarà en funció de la qualitat i del nombres de mesures que es proposi incloure.”¹⁴

5. “Es valoraran les noves contractacions adscrites a l'execució del contracte de persones en situació legal d'atur d'acord amb el que preveu l'article 208 del Text refós de la Llei general de la Seguretat Social aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, que es duguin a terme per executar el contracte, quan millorin, si s'escau, les previstes en el plec.”
6. “Es valoraran les noves contractacions de persones adscrites a l'execució del contracte entre col·lectius amb particulars dificultats d'inserció en el mercat laboral que estiguin inclosos en algun dels col·lectius definits en la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral, o persones que disposin del certificat de discapacitat que representin, si s'escau, una millora respecte de les establertes al plec.”
7. “Quan procedeixi la subcontractació d'alguna part de l'execució d'aquest contracte, es valorarà el compromís de les empreses licitadores de subcontractar-la a centres especials de treball o empreses d'inserció sociolaboral inscrits/tes en els corresponents registres del Departament d'Empresa i Ocupació, i/o a entitats sense ànim de lucre que treballen per integrar persones amb risc d'exclusió social.”
8. “Es valorarà amb un màxim de X punts les mesures complementàries respecte als mínims establerts pel que fa a les condicions de seguretat i salut laboral establerts en la normativa vigent i les certificacions relatives a controls de qualitat en la realització dels serveis.”
9. “Les empreses proposades com adjudicatàries han d'aportar una relació del personal que es destinarà a l'execució del contracte i acreditar la seva alta i afiliació a la Seguretat Social. Aquesta acreditació es realitzarà mitjançant la presentació dels TC2 corresponents. Alternativament, i en el seu cas, declaració responsable per part de l'empresa on es declari no tenir encara contractats els treballadors que s'ocuparan en l'execució del contracte i que acreditarà l'afiliació i alta de tots ells quan els hagi contractat i sempre amb caràcter previ a l'inici de l'activitat contractada.”¹⁵

---

¹⁴ Caldrà establir específicament en els plecs de clàusules els mecanismes o indicadors de mesura.

¹⁵ Instrucció 2/2011, de 27 d'octubre, de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Generalitat de Catalunya (Comissió Permanent), “Comprovació del compliment de les obligacions d'afiliació i alta en la Seguretat Social dels treballadors d'empreses contractistes i subcontractistes.”

D. Possible clàusula a incloure com a criteri d'adjudicació addicional

1. “En el supòsit que dues o més proposicions s'igualin com a més avantatjoses segons la ponderació establerta en els criteris d'adjudicació d'aquest plec, tindran preferència en l'adjudicació les proposicions que presentin les entitats sense ànim de lucre, amb personalitat jurídica, sempre que la seva finalitat o activitat tingui relació directa amb l'objecte del contracte, segons es desprengui dels seus respectius estatuts o regles fundacionals i figurin inscrites en el registre oficial corresponent.”¹⁶

E. Possibles clàusules a incloure com a condicions d'execució o com a condicions especials d'execució

1. “L'empresa adjudicatària està obligada a afavorir l'estabilitat de l'ocupació, la igualtat d'oportunitats entre homes i dones, la integració social dels col·lectius més desfavorits i ha de disposar de mitjans propis per al desenvolupament de la prestació objecte del contracte.”

[En especial, es pot fer referència a l'obligació de destinar a l'execució del contracte un x% de persones de determinats col·lectius, amb la finalitat de promoure alguna de les polítiques socials següents: estabilitat en l'ocupació, lluita contra l'atur i inserció de persones amb discapacitat o de persones que es trobin incloses en els col·lectius amb particulars dificultats d'inserció en el mercat laboral definits en la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral, o persones que disposin del certificat de discapacitat, de diferents orígens ètnics amb especials dificultats d'integració, persones incloses dins de programes d'eradicació de la prostitució o persones que hagin estat víctimes de violència masclista.]

2. “Implantar un projecte d'inserció laboral que presenti l'empresa contractista, que ha d'estar breument detallat en l'oferta.”¹⁷

---

¹⁶ En contractes relatius a prestacions de caràcter social o assistencial, de conformitat amb la disposició addicional 4.4 del Text Refós de la Llei de contractes del sector públic aprovat pel Reial Decret Legislatiu 3/2011, de 14 de novembre.

¹⁷ Aquesta clàusula només es podrà utilitzar en cas que existeixi una vinculació directa amb l'objecte del contracte i que aquest projecte faci referència a l'execució del contracte.

II. CLÀUSULES A INCLOURE EN TOT TIPUS DE CONTRACTES¹⁸

A. Possibles clàusules a incloure per a la definició de l'objecte del contracte i de les especificacions tècniques

1. “La definició de l'objecte del contracte s'ha fet de manera que es garanteix l'accés de les persones amb discapacitat, en les mateixes condicions que la resta de la població, sense que, alhora, siguin discriminatòries.

Especialment, s'han tingut en compte les normes i les condicions bàsiques d'accessibilitat (...).¹⁹

2. “En la definició de l'objecte del contracte s'ha evitat incorporar qualsevol forma de discriminació que afecti o pugui afectar a les persones amb discapacitat, als quals s'ha de donar un tracte igualitari.”

B. Possibles clàusules a incloure com a criteri de capacitat i de solvència

1. “Les empreses licitadores o candidates han de manifestar que han respectat, a l'hora d'elaborar les ofertes, les obligacions derivades de les disposicions vigents en matèria de protecció de l'ocupació, condicions de treball i prevenció de riscos laborals i protecció del medi ambient.”

2. “Les empreses licitadores poden acreditar la solvència mitjançant l'aportació d'una declaració sobre la plantilla mitjana anual de l'empresa, acompanyada de la documentació justificativa corresponent.”²⁰

---

¹⁸ Les clàusules d'aquest apartat es poden incloure en els contractes en què el seu objecte està vinculat a accions públiques de foment de l'ocupació o a accions positives de gènere o a unes altres, com també en altre tipus de contractes. Si bé en cas que s'introdueixen aspectes socials aquests han d'estar vinculats amb l'objecte del contracte, han de complir amb els principis que informen la contractació pública i no es poden establir de manera que quedin reservats a determinats tipus d'empreses.

¹⁹ Especificar la que correspongui en funció de l'objecte del contracte. Especialment, s'han de tenir en compte les normes d'accessibilitat relatives a les oficines públiques, als dispositius i serveis d'atenció al ciutadà i aquelles de participació en assumptes públics; als béns i serveis que hagin d'estar a disposició del públic, als mitjans de transport, als espais públics urbanitzats, a les edificacions i a les tecnologies, productes i serveis relacionats amb la societat de la informació i als mitjans de comunicació social.

²⁰ D'acord amb l'Acord del Govern, de 16 d'abril de 2013, de mesures per facilitar l'accés de les petites i mitjanes empreses a la contractació pública, s'ha de limitar la possibilitat d'utilitzar aquest mitjà d'acreditació de la solvència a aquells procediments contractuals en què estigui justificat.

C. Possibles clàusules a incloure com a obligacions a complir amb caràcter previ a la formalització del contracte

1. “Les empreses proposades com adjudicatàries han d’aportar un certificat de l’empresa on consti tant el nombre global de treballadors que té en plantilla com el nombre particular de treballadors amb discapacitat o, si s’escau, si s’ha optat pel compliment de les mesures alternatives, una còpia de la declaració d’excepcionalitat i una declaració del licitador amb les mesures concretes que aplica.”
2. “Les empreses proposades com adjudicatàries han d’aportar una relació del personal que es destinarà a l’execució del contracte i acreditar la seva alta i afiliació a la Seguretat Social. Aquesta acreditació es realitzarà mitjançant la presentació dels TC2. Alternativament, i en el seu cas, declaració responsable per part de l’empresa on es declari no tenir encara contractats els treballadors que s’ocuparan en l’execució del contracte i que acreditarà l’afiliació i alta de tots ells quan els hagi contractat i sempre amb caràcter previ a l’inici de l’activitat contractada.”²¹

D. Possibles clàusules a incloure com a criteri d’adjudicació²² i per valorar l’existència d’ofertes amb valors anormals o desproporcionats

1. “S’atorgaran x punts a les empreses licitadores que en el moment de presentar la seva oferta es comprometin a introduir en l’execució del contracte les normes o condicions bàsiques d’accessibilitat següents (...).”²³

²¹ Instrucció 2/2011, de 27 d’octubre, de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Generalitat de Catalunya (Comissió Permanent), “Comprovació del compliment de les obligacions d’afiliació i alta en la Seguretat Social dels treballadors d’empreses contractistes i subcontractistes.”

²² Aquest tipus de clàusules es poden incloure en els plecs de contractes per a l’adjudicació dels quals s’hagin de considerar més d’un criteri de valoració.

Els criteris de valoració, necessàriament, han de reunir els requisits següents: han d’estar vinculats a l’objecte del contracte i a la seva execució, no poden conferir llibertat d’elecció il·limitada, i han de complir amb els principis que informen la contractació pública.

És en aquest sentit que cal tenir en compte que, d’acord amb el punt vuitè de la mesura 3.8 del document *30 compromisos per a l’ocupació, el teixit econòmic i el desenvolupament social de Catalunya*, de 19 de desembre de 2009, en les contractacions públiques de serveis la selecció de l’oferta econòmicament més avantatjosa ha d’atendre a criteris directament vinculats a l’objecte del contracte i ha de procurar una ponderació relativa adequada de cadascun d’ells en funció d’aquell objecte. Així, es preveu que els òrgans de contractació optin preferentment per la valoració de més d’un criteri, sense atendre exclusivament al del preu i, entre els criteris tècnics, es tinguin en compte, entre altres, els que valorin aspectes vinculats a la formació dels treballadors, la igualtat d’oportunitats, la qualitat en l’ocupació generada, els aspectes mediambientals i els relatius a la seguretat i la salut laboral i, en particular, en el cas de contractacions de serveis de caràcter personal, necessàriament es valori més d’un criteri, sense que es pugui recórrer exclusivament al criteri preu.

²³ Aquesta clàusula es pot introduir quan les condicions bàsiques d’accessibilitat estiguin vinculades amb l’objecte del contracte i el producte o el servei que s’ofereixi sigui superior al del nivell mínim exigut en el plec de prescripcions tècniques. Per exemple, es pot utilitzar quan les normes d’accessibilitat prevegin diferents nivells de compliment i el licitador es comprometi a complir el màxim nivell o incorporar normes suplementàries.

2. “Es valorarà amb x punts el compromís d'aplicar o l'aplicació per part de les empreses de les bones pràctiques en la prestació del servei o subministrament que consti en les guies que tinguin aprovades la Generalitat de Catalunya.”
3. “Es considera un paràmetre objectiu per apreciar que les proposicions no poden ser complertes com a conseqüència de la inclusió de valors anormals o desproporcionats, la indicació d'un preu inferior als costos salarials mínims per categoria professional, segons el conveni laboral vigent.”²⁴

E. Possibles clàusules a incloure com a criteri d'adjudicació addicional²⁵

1. “Tenen preferència en l'adjudicació del contracte les proposicions presentades per empreses públiques o privades que, en el moment d'acreditar la solvència tècnica, tinguin a la plantilla un nombre de persones treballadores amb discapacitat superior al 2 per cent, sempre que aquestes proposicions igualin en els seus termes les més avantatjoses des del punt de vista dels criteris que serveixin de base per a l'adjudicació. A aquests efectes, en el cas d'empreses amb menys de 50 persones treballadores fixes, al % de persones treballadores fixes amb discapacitat en plantilla que acreditin caldrà sumar-li un 2%, amb la finalitat de, en el seu cas, poder fer la comparativa de manera equitativa amb el % que acreditin les empreses amb més de 50 persones treballadores fixes.

Si diverses empreses licitadores queden igualades quant a la proposició més avantatjosa i, a més, acreditin tenir relació laboral amb persones amb discapacitat en un percentatge superior al 2 per cent, tindrà preferència en l'adjudicació del contracte l'empresa licitadora que disposi en la seva plantilla d'un percentatge més elevat de persones treballadores fixes amb discapacitat.

En cas de persistir l'empat, la situació de desempat es resoldrà mitjançant sorteig que es durà a terme en acte públic, prèvia la preceptiva convocatòria.”

2. “Tindrà preferència en l'adjudicació del contracte la proposició que presenti una empresa dedicada específicament a la promoció i inserció laboral de persones en situació d'exclusió social, regulades en la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral, sempre que aquesta proposició iguali en els seus termes les més avantatjoses des del punt de vista dels criteris que serveixen de base per a l'adjudicació. Es valorarà el compromís formal de l'empresa licitadora de contractar, com a mínim per al 30% dels seus llocs de treball, persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que

²⁴ S'ha d'especificar quin és el conveni col·lectiu vigent aplicable a cada contracte. Els convenis col·lectius vigents es poden consultar a la pàgina web <http://www20.gencat.cat/portal/site/empresaiocupacio/menuitem.96ba806c256aac21a6740d63b0c0e1a0/?vgnextoid=fe1f604d1b9af110VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=fe1f604d1b9af110VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>.

²⁵ De conformitat amb la disposició addicional 4a del Text refós de la Llei de contractes del sector públic aprovat pel Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre.

estiguin desocupades i tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari, que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:

- a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que tinguin possibilitats d'inserció en el món laboral.
- b) Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció.
- c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l'article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
- d) Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
- e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
- f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones ex recluses.
- g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.
- h) Aturats de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys.”²⁶

3. “En el supòsit que dos o més proposicions s'igualin com a més avantatjoses segons la ponderació establerta en els criteris d'adjudicació d'aquest plec, tindrà preferència en l'adjudicació aquella proposició presentada per aquelles entitats reconegudes com organitzacions de comerç just en els contractes que tinguin per objecte productes en què existeixi alternativa d'aquesta naturalesa.

En el cas que l'empat fos entre dues o més empreses que acreditessin aquesta condició de productes de comerç just, es decidirà la proposta d'adjudicació a favor de la proposició que presenti l'oferta econòmica més baixa. En cas de continuar l'empat després d'aplicar aquest criteri, es decidirà la proposta d'adjudicació per sorteig.

Les empreses licitadores que presentin productes que tinguin la qualificació de comerç just han d'acreditar en la documentació de la proposició de licitació la procedència i el sistema d'elaboració, mitjançant certificacions de caràcter fefaent que permetin a la mesa de contractació comprovar-ne l'autenticitat.”²⁷

4. “Tindrà preferència en l'adjudicació del contracte, sempre que iguali en els seus termes les més avantatjoses des del punt de vista dels criteris que serveixin de base per a l'adjudicació, la proposició presentada per les empreses licitadores que acreditin haver creat en els darrers anys majors oportunitats d'ocupació per a persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, les quals estiguin

²⁶ La Llei 44/2007, de 13 de desembre, per a la regulació del règim de les empreses d'inserció, a què es refereix la disposició addicional 4a del Text refós de la Llei de contractes del sector públic aprovat pel Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, no se cita sinó la Llei catalana 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral i el llistat de col·lectius destinataris que es preveu és el recollit en l'article 2 d'aquesta Llei 27/2002, de 20 de desembre, que és més ampli que el recollit en la disposició addicional 4a del Text refós de la Llei de contractes del sector públic aprovat pel Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre.

²⁷ Aquesta clàusula només es podrà incloure en cas de contractes que tinguin per objecte productes en els quals existeixi alternativa de comerç just.

desocupades i tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari, que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:

- a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que tinguin possibilitats d'inserció en el món laboral.
- b) Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció.
- c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l'article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
- d) Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
- e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
- f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones ex recluses.
- g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.
- h) Aturats de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys.

La creació d'oportunitats d'ocupació per els col·lectius esmentats pot acreditar-se mitjançant la presentació de contractes de treball, tallers d'ocupació, plans formatius i programes de seguiment tutorial, entre altres mitjans.”

5. “Tindrà preferència en l'adjudicació del contracte la proposició presentada per empreses que, en el moment d'acreditar la seva solvència tècnica o professional, compleixin amb mesures destinades a promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en el mercat de treball establertes de conformitat amb el que preveu l'article 34 de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, sempre que dita proposició iguali en els seus termes les més avantatjoses des del punt de vista dels criteris objectius que serveixen de base per a l'adjudicació.”²⁸

---

²⁸ L'article 34 de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, relatiu als contractes de l'Administració general de l'Estat, disposa, literalment, el següent:

“1. Anualment, el Consell de Ministres, a la vista de l'evolució i l'impacte de les polítiques d'igualtat en el mercat laboral, determinarà els contractes de l'Administració General de l'Estat i dels seus organismes públics que obligatòriament haurien d'incloure entre les seves condicions d'execució mesures tendents a promoure la igualtat efectiva entre dones i homes en el mercat de treball, conforme al previst en la legislació de contractes del sector públic. En l'acord a què es refereix el paràgraf anterior podran establir-se, si escau, les característiques de les condicions que s'hagin d'incloure en els plecs atenent a la naturalesa dels contractes i al sector d'activitat on es generin les prestacions.

2. Els òrgans de contractació poden establir en els plecs de clàusules administratives particulars la preferència en l'adjudicació dels contractes de les proposicions presentades per les empreses que, en el moment d'acreditar la seva solvència tècnica o professional, compleixin amb les directrius de l'apartat anterior, sempre que aquestes proposicions igualin en els seus termes a les més avantatjoses des del punt de vista dels criteris objectius que serveixen de base a l'adjudicació i respectant, en tot cas, la prelación establerta en l'apartat primer de la disposició addicional vuitena del Text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques, aprovat per Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny.”

F. Possibles clàusules a incloure com a condició d'execució o com a condicions especials d'execució²⁹

1. "L'empresa adjudicatària estarà obligada a aplicar, en realitzar la prestació, mesures destinades a promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en el mercat de treball, de conformitat amb el que preveu la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes."³⁰
2. "L'empresa contractista està obligada a complir les disposicions vigents en matèria laboral, de seguretat social, de seguretat i salut en el treball i d'integració laboral, en particular:
  - a) Quan les prestacions a desenvolupar estiguin subjectes a ordenança laboral o conveni col·lectiu, està obligada a complir amb les disposicions de l'ordenança laboral i conveni laboral corresponent.
  - b) L'empresa adoptarà les mesures de seguretat i higiene en el treball que siguin de pertinent obligació o necessàries en ordre a la més perfecta prevenció dels riscos que puguin afectar a la vida, integritat i salut dels treballadors i treballadores. Ha de complir, així mateix, les obligacions en matèria de prevenció de riscos laborals establertes per la normativa vigent i també ha d'acreditar el compliment de les obligacions següents:
    - L'avaluació de riscos i planificació de l'activitat preventiva corresponent a l'activitat contractada.
    - La formació i informació en matèria preventiva a les persones treballadores que emprarà en l'execució del contracte.
    - El justificant del lliurament d'equips de protecció individual que, si escau, siguin necessaris.
  - c) L'empresa ha de complir l'obligació de contractar, si s'escau, el 2 per cent de treballadors amb discapacitat o adoptar les mesures alternatives legalment previstes.

²⁹ Es pot preveure que aquestes condicions especials d'execució tinguin el caràcter d'obligacions contractuals essencials, d'acord i amb els efectes previstos en l'article 118 del TRLCSP.

³⁰ Entre aquestes mesures s'ha d'incloure, necessàriament, l'elaboració i l'aplicació d'un pla d'igualtat, en el cas que l'empresa adjudicatària no el tingui per tenir menys de 250 persones treballadores i, per tant, no hi està obligada de conformitat amb l'article 45 de la Llei orgànica 3/2007. El pla d'igualtat pot preveure, entre altres mesures, accions de foment de la igualtat d'oportunitats en matèries com l'accés a l'ocupació, la promoció i la formació, la classificació professional, les retribucions, l'ordenació del temps de treball per afavorir la conciliació laboral, personal i familiar i la prevenció de l'assetjament sexual i de l'assetjament per raó de sexe.

En cas d'incloure aquesta condició especial d'execució també es pot introduir la previsió de què el pla s'hagi d'elaborar en el termini de x mesos a comptar des de l'adjudicació del contracte i que hagi de tenir el contingut establert a la Llei orgànica 3/2007 esmentada.

- d) Si l'empresa subcontracta part de la prestació, ha d'exigir a les empreses subcontractistes els justificants de les obligacions anteriors i lliurar-los a l'Administració contractant."
3. "L'empresa contractista, en l'elaboració i presentació de l'objecte del contracte, ha d'incorporar la perspectiva de gènere i evitar els elements de discriminació sexista de l'ús del llenguatge i de la imatge."
  4. "L'empresa contractista vetllarà perquè en l'execució del contracte tots els productes que s'utilitzin vinguin d'empreses que compleixin amb les normes internacionals aprovades per l'Organització Internacional del Treball, les quals, fonamentalment, tenen per objecte promoure els drets laborals, fomentar l'oportunitat de treball decent i millorar la protecció social."³¹
  5. "L'empresa contractista està obligada a posar en coneixement de l'òrgan de contractació les contractacions de nou personal que hagi d'adscriure's a l'execució del contracte i acreditar la seva afiliació i alta en la Seguretat Social."³²
  6. "L'empresa contractista ha d'adoptar en l'execució del contracte mesures per prevenir, controlar i eradicar l'assetjament sexual, així com l'assetjament per raó de sexe."³³
  7. "L'empresa adjudicatària ha de reservar un X% dels llocs de treball de nova contractació adscrits a l'execució del contracte, a jornada completa, perquè sigui ocupat per persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari i que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:
    - a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que tinguin possibilitats d'inserció en el món laboral.
    - b) Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció.
    - c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l'article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
    - d) Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
    - e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
    - f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones ex recluses.
    - g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.
    - h) Persones aturades de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys.

---

³¹ <http://www.ilo.org/global/about-the-ilo/lang--es/index.htm>

³² Aquesta previsió va referida als contractes d'obres i de serveis.

³³ Entre aquestes mesures hi pot haver l'elaboració i difusió de codis de bones pràctiques, la realització de campanyes informatives o accions de formació i l'establiment de procediments específics per donar resposta a les denúncies o reclamacions presentades, entre altres.

La reserva³⁴ s'ha de fer efectiva quan l'empresa adjudicatària doni ocupació a persones incloses en qualsevol dels col·lectius mencionats en el percentatge que s'indiqui en funció de l'objecte del contracte.

L'acreditació d'haver contractat persones incloses en els col·lectius esmentats podrà efectuar-se mitjançant la presentació dels respectius contractes de treball i de certificacions de la situació d'exclusió en la qual es troben les persones treballadores, les quals han de ser emeses pel corresponent servei social especialitzat o d'atenció primària.

El compliment d'aquesta clàusula no obliga l'empresa a continuar contractant o a garantir la inserció dels usuaris un cop finalitzada l'execució del contracte.”

8. “Als treballs efectuats durant l'execució del contracte, els seran d'aplicació les obligacions en matèria de fiscalitat/ les obligacions en matèria de protecció del medi ambient/ les disposicions vigents en matèria de protecció de l'ocupació, condicions de treball i prevenció de riscos laborals/ següents: (...).”

9. “L'empresa adjudicatària ha de reservar un X% del nombre de persones treballadores de nova contractació adscrites a l'execució del contracte perquè sigui ocupat per treballadors i treballadores inclosos en col·lectius amb particulars dificultats d'inserció en el mercat laboral definits en la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral/ dones en sectors on estiguin subrepresentades³⁵/ XXX. En tot cas, el nombre d'hores realitzades per aquests col·lectius inclosos en el programa d'inserció no pot ser inferior al X % d'hores totals d'execució del contracte.

La reserva³⁶ es farà efectiva quan l'empresa adjudicatària contracti a persones incloses en qualsevol dels col·lectius mencionats en el percentatge que s'indiqui en funció de l'objecte del contracte.

El compliment d'aquesta clàusula no obliga l'empresa a continuar contractant o a garantir la inserció dels usuaris un cop finalitzada l'execució d'aquest contracte.”³⁷

10. “Les noves contractacions de personal que l'empresa o empreses adjudicatàries d'aquest contracte hagin de fer per executar-lo han d'efectuar-se necessàriament entre persones que es trobin en situació legal d'atur conforme al que preveu l'article 208 del Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general de la Seguretat Social i, quan sigui possible, entre col·lectius amb particulars dificultats d'inserció en el mercat laboral definits en la Llei 27/2002, de 20

---

³⁴ El mecanisme de reserva es fixarà segons les característiques de la licitació.

³⁵ Es pot entendre que les dones estan subrepresentades en aquells sectors on, en les plantilles de personal, la presència de dones sigui inferior al 40% del total.

³⁶ El mecanisme de reserva es fixarà segons les característiques de la licitació.

³⁷ Aquesta clàusula es pot preveure en contractes d'obres, de subministraments i de determinats serveis.

de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral, o persones que disposin del certificat de discapacitat.”³⁸

11. “Els mitjans de comunicació, el disseny dels elements instrumentals i la implantació dels tràmits procedimentals emprats per l'empresa contractista en l'execució del contracte, han de realitzar-se tenint en compte criteris d'accessibilitat universal i de disseny per a tots, tal com són definits aquests termes en la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.”³⁹
12. “La plantilla de personal de l'empresa adjudicatària adscrita a l'execució del contracte no pot tenir un percentatge de persones treballadores amb contractes de caràcter temporal superior al X%.”⁴⁰
13. “L'empresa o empreses adjudicatàries no incrementaran la taxa de temporalitat del personal destinat a l'execució d'aquest contracte. Es considera taxa de temporalitat, segons l'OCDE, el nombre de treballadors i treballadores amb contracte temporal en relació al nombre total.”
14. “L'empresa contractista i, si escau, la subcontractista, ha d'establir mesures que afavoreixin la conciliació de la vida personal i/o familiar de les persones treballadores adscrites a l'execució d'aquest contracte.”
15. “L'empresa adjudicatària ha d'acreditar mitjançant les corresponents declaracions responsables o, quan escaigui, certificacions dels organismes competents, que en l'execució del contracte (en l'elaboració, distribució i, si és el cas, la instal·lació i manteniment, dels béns i productes a subministrar/ en la realització de les obres i, si és el cas, en el subministraments dels béns i materials a lliurar complementàriament/ en la realització dels serveis i, si és el cas, en el subministrament dels béns i productes a lliurar complementàriament/ en la realització de les obres de la concessió i, si és el cas, en el subministrament dels béns i materials a lliurar complementàriament/ en la realització de l'objecte del contracte de col·laboració sector públic i el sector privat siguin obres, subministraments dels béns, productes i/o materials a lliurar com a prestació principal o complementàriament i els serveis a realitzar) s'han complert les obligacions derivades de les disposicions vigents en matèria de protecció dels llocs de treball, de condicions de treball i de prevenció de riscos laborals.”
16. “L'empresa adjudicatària s'ha de comprometre, mitjançant la corresponent declaració responsable, a dur a terme les activitats pròpies inherents a la coordinació d'activitats empresarials necessàries per a l'execució del contracte.

La persona responsable de l'activitat del centre de treball i, en el seu cas, la responsable de l'execució del contracte, ha de vetllar pel compliment dels mitjans de coordinació, per assolir els objectius d'aquest procediment.

---

³⁸ Especialment en els contractes subjectes a regulació harmonitzada, s'ha d'incorporar una memòria que avaluï l'impacte previsible en termes de creació o de recuperació de llocs de treball associats a la contractació; s'hi ha d'indicar també el perfil professional d'aquests llocs.

³⁹ De conformitat amb la disposició addicional 18a del TRLCSP.

⁴⁰ Es recomana que aquest percentatge no sigui superior al percentatge mitjà de persones treballadores amb contractes de caràcter temporal a Catalunya.

Els mitjans de coordinació d'activitats empresarials han d'incloure, en tots els casos, l'establiment de vies de comunicació àgils per a l'intercanvi d'informació i la resolució de problemes.

Segons el cas, s'han d'establir altres mitjans de coordinació d'acord amb els que es relacionen de manera no exhaustiva a l'article 11 del Reial decret 171/2004, de 30 de gener, pel qual es desenvolupa l'article 24 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, en matèria de coordinació d'activitats empresarials.⁴¹

17. "L'empresa adjudicatària ha de garantir a les persones treballadores adscrites a l'execució d'aquest contracte l'aplicació estricta de les condicions laborals que estableixi el conveni laboral que els resulti d'aplicació."
18. "L'empresa adjudicatària ha de garantir que el personal adscrit al contracte rep formació continuada per desenvolupar les tasques pròpies del seu lloc de treball i ha de presentar un Pla de qualitat que contingui un sistema de detecció dels dèficits de formació, així com de l'estratègia per a la seva evolució."
19. "L'empresa o empreses adjudicatàries d'aquest contracte han d'organitzar accions de formació professional en el lloc de treball que millorin l'ocupació i l'adaptabilitat de les persones adscrites a l'execució del contracte, així com les seves capacitats i la seva qualificació."
20. "L'empresa o empreses adjudicatàries estan obligades, en l'execució del contracte, al compliment del principi d'igualtat d'oportunitat de les persones amb discapacitat, evitant discriminacions, directes o indirectes, per raó de discapacitat."
21. "L'empresa adjudicatària i, si escau, les subcontractistes, han de promoure la formació del seu personal adscrit a l'execució del contracte en matèria de xxxx."
22. "Cal obtenir l'autorització de l'Administració per subcontractar qualsevol prestació del contracte, tret de la primera subcontractació que es pugui produir."⁴²

---

⁴¹ L'article 11 del Reial decret 171/2004, de 30 de gener, pel qual es desenvolupa l'article 24 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, en matèria de coordinació d'activitats empresarials, relatiu a la relació no exhaustiva de mitjans de coordinació, preveu que: "Sens perjudici de qualssevol altres que puguin establir les empreses concurrents en el centre de treball, dels que puguin establir-se mitjançant la negociació col·lectiva i dels establerts en la normativa de prevenció de riscos laborals per a determinats sectors i activitats, es consideren mitjans de coordinació qualssevol dels següents: a) L'intercanvi d'informació i de comunicacions entre les empreses concurrents; b) La celebració de reunions periòdiques entre les empreses concurrents; c) Les reunions conjuntes dels comitès de seguretat i salut de les empreses concurrents o, en defecte d'això, dels empresaris que manquin d'aquests comitès amb els delegats de prevenció; d) L'impatriació d'instruccions; e) L'establiment conjunt de mesures específiques de prevenció dels riscos existents en el centre de treball que puguin afectar als treballadors de les empreses concurrents o de procediments o protocols d'actuació; f) La presència en el centre de treball dels recursos preventius de les empreses concurrents; i g) La designació d'una o més persones encarregades de la coordinació de les activitats preventives."

⁴² La subcontractació es troba específicament regulada en la Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació en el sector de la construcció. Per tant, es pot plantejar, si escau, la introducció d'aquesta clàusula en relació amb altres objectes contractuals.

23. “L’empresa contractista vetllarà perquè les empreses subministradores dels béns i dels productes utilitzats en l’execució del contracte compleixen amb les normes internacionals aprovades l’Organització Internacional del Treball, les quals tenen, fonamentalment, per objecte promoure els drets laborals, fomentar l’oportunitat de treball decent i millorar la protecció social.”⁴³

G. Possibles clàusules a incloure com a causa específica de resolució

1. “És causa específica de resolució del contracte l’incompliment de les obligacions previstes en relació a la prevenció de riscos laborals del personal adscrit a l’execució del contracte i a la subcontractació.”
2. “És causa específica de resolució del contracte l’incompliment de les condicions especials d’execució previstes en aquest plec.”
3. “És causa específica de resolució del contracte l’incompliment del deure d’afiliació i alta en la Seguretat Social del personal que ocupi en l’execució del contracte.”⁴⁴
4. “És causa de resolució d’aquest contracte la infracció de les condicions establertes per a procedir a la subcontractació, així com la falta d’acreditació de l’aptitud del subcontractista.”

---

⁴³ (<http://www.ilo.org/global/about-the-ilo/lang--es/index.htm>)

⁴⁴ Instrucció 2/2011, de 27 d’octubre, de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Generalitat de Catalunya (Comissió Permanent), “Comprovació del compliment de les obligacions d’afiliació i alta en la Seguretat Social dels treballadors d’empreses contractistes i subcontractistes.”

III. CLÀUSULES A INCLOURE EN CONTRACTES DE SERVEIS I DE GESTIÓ DE SERVEIS PÚBLICS

A. Possibles clàusules a incloure com a condició d'execució o com a condició especial d'execució

1. "L'empresa adjudicatària d'aquest contracte s'ha de subrogar com a ocupadora en les relacions laborals del personal que figura en l'annex X, d'acord amb les condicions dels contractes de les persones treballadores a les quals afecti la subrogació i/o el conveni laboral que els resulti d'aplicació, que es detallen en X."⁴⁵
2. "Per a aquells contractes de serveis / gestió de serveis públics que incloguin la realització d'alguna de les prestacions recollides en l'article 35.2 de la Llei 31/2002, de 30 de desembre, de mesures fiscals i administratives, quan s'hagi de contractar nou personal, l'empresa o empreses adjudicatàries han de contractar persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari i que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:
  - a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que tinguin possibilitats d'inserció en el món laboral.
  - b) Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció.
  - c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l'article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
  - d) Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
  - e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
  - f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones ex recluses.
  - g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.
  - h) Persones aturades de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys."
3. "Per aquells contractes de serveis / gestió de serveis públics que incloguin la realització d'alguna de les prestacions recollides en l'article 35.2 de la Llei 31/2002, de 30 de desembre, de mesures fiscals i administratives, en cas de subcontractació, l'empresa o empreses adjudicatàries han de subcontractar la seva realització: "
  - "amb centres especials de treball o empreses d'inserció sociolaboral inscrits en els corresponents registres del departament competent en la matèria.

---

⁴⁵ Clàusula a incloure en contractes que imposin a l'adjudicatari l'obligació de subrogar-se com a ocupador en determinades relacions laborals. L'òrgan de contractació ha de facilitar als licitadors, en el mateix plec o en la documentació complementària, la informació exigida per la legislació vigent i altres normes i convenis d'obligat compliment sobre les condicions dels contractes dels treballadors als quals afecti la subrogació que sigui necessària per permetre l'avaluació dels costos laborals que implica aquesta mesura.

- amb entitats sense ànim de lucre que treballin per a la integració de persones amb risc d'exclusió social.
  - persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari i que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:
    - a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que tinguin possibilitats d'inserció en el món laboral.
    - b) Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció.
    - c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l'article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
    - d) Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
    - e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
    - f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones ex recluses.
    - g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.
    - h) Persones aturades de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys.
  - amb empreses que tinguin contractades persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari i que estiguin incloses en algun dels col·lectius a què s'ha fet esment en l'apartat anterior.”
4. “L'empresa contractista està obligat a subministrar, de forma veraç i precisa, totes les dades sobre la subrogació de personal, quan procedeixi”.

Els plecs poden preveure que aquesta obligació constitueixi una condició especial d'execució i el seu incompliment es pot qualificar com a infracció greu, en aquest cas quan, a més, concorri dol, culpa o negligència serà causa de prohibició de contractar, en els termes establerts a l'article 60.2.e del TRLCSP. Sense perjudici que l'empresa que hagi incomplert assumeixi les conseqüències econòmiques que se'n derivin de l'incompliment.

B. Possible clàusula a incloure per apreciar si les proposicions inclouen valors anormals o desproporcionats⁴⁶

1. “Es considera un paràmetre objectiu per apreciar que les proposicions no poden ser complertes com a conseqüència de la inclusió de valors anormals o desproporcionats, la indicació d'un preu inferior als costos salarials mínims per categoria professional, segons el conveni laboral vigent.”

C. Possible clàusula a incloure com a causa específica de resolució

1. “És causa específica de resolució del contracte la manca de veracitat en la informació lliurada per l'òrgan de contractació relativa a les dades sobre la subrogació de personal.”

---

⁴⁶ Clàusula a incloure en els plecs de contractes per a l'adjudicació dels quals s'hagin de considerar més d'un criteri de valoració.

És en aquest sentit que cal tenir en compte que, d'acord amb el punt vuitè de la mesura 3.8 del document *30 compromisos per a l'ocupació, el teixit econòmic i el desenvolupament social de Catalunya*, de 19 de desembre de 2009, en les contractacions públiques de serveis la selecció de l'oferta econòmicament més avantajosa ha d'atendre a criteris directament vinculats a l'objecte del contracte i ha de procurar una ponderació relativa adequada de cadascun d'ells en funció d'aquell objecte. Així, es preveu que els òrgans de contractació optin preferentment per la valoració de més d'un criteri, sense atendre exclusivament al del preu i, entre els criteris tècnics, es tinguin en compte, entre altres, els que valorin aspectes vinculats a la formació dels treballadors, la igualtat d'oportunitats, la qualitat en l'ocupació generada, els aspectes mediambientals i els relatius a la seguretat i la salut laboral i, en particular, en el cas de contractacions de serveis de caràcter personal, necessàriament es valori més d'un criteri, sense que es pugui recórrer exclusivament al criteri preu.

IV. CLÀUSULES RELATIVES A LA SUBCONTRACTACIÓ

A. Possibles clàusules a incloure en tot tipus de contractes

1. “El contractista pot concertar amb terceres persones la realització parcial del contracte sempre que es compleixin els requisits establerts en l'article 227 del Text refós de la Llei de contractes del sector públic, aprovat pel Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre. Així mateix, el contractista queda obligat al compliment dels requisits i obligacions establertes en l'article 228 del mateix text legal.”
2. “Quan procedeixi la subcontractació d'alguna part de l'execució del contracte, l'empresa adjudicatària ha de complir la normativa sobre subcontractació i, especialment, ha de garantir que tant ella com les empreses subcontractistes disposen d'infraestructura i mitjans adequats per dur a terme l'activitat i exercir directament la direcció dels treballs, i acreditar que el seu personal disposa de la formació necessària en matèria de prevenció de riscos laborals.

Especialment, ha de vetllar perquè l'empresa subcontractada compleixi totes les obligacions en matèria de seguretat i salut laboral i, més, concretament que compleix el que preveu la normativa quant a la coordinació d'activitats preventives i posada a disposició dels recursos preventius quan siguin necessaris.”

3. “En cas de subcontractació, l'empresa contractista ha de comprovar, amb caràcter previ a l'inici de l'activitat subcontractada, l'afiliació i l'alta en la Seguretat Social dels treballadors de les empreses amb les quals subcontracti i ho ha de comunicar a l'òrgan de contractació.”
4. “Per a aquells contractes que incloguin la realització d'alguna de les prestacions recollides en l'article 35.2 de la Llei 31/2002, de 30 de desembre, de mesures fiscals i administratives, l'empresa o empreses adjudicatàries han de subcontractar la seva realització a centres especials de treball o empreses d'inserció sociolaboral inscrits en els corresponents registres del departament d'Empresa i Ocupació i/o entitats sense ànim de lucre que treballin per a la integració de les persones amb risc d'exclusió social.”
5. “L'empresa adjudicatària ha de vetllar perquè l'empresa subcontractista, si ha de contractar nou personal per a l'execució del contracte, afavoreixi la contractació de persones en risc d'exclusió social, que estiguin desocupades o que tinguin dificultats importants per integrar-se en el mercat de treball o que estiguin incloses en algun dels col·lectius enumerats a l'article 2 de la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per a regular les empreses d'inserció sociolaboral.”
6. “El contractista ha d'informar els representants dels treballadors de la subcontractació, d'acord amb la legislació laboral, així com de les mesures previstes per a la coordinació d'activitats.”
7. “Si per les característiques de les prestacions objecte del contracte, l'empresa o empreses adjudicatàries d'aquest contracte han de subcontractar part de l'execució del contracte ho faran, preferentment, a centres especials de treball o empreses d'inserció sociolaboral inscrits en els corresponents registres del Departament competent en la matèria i/o a entitats sense ànim de lucre que treballen per a la integració de les persones amb risc d'exclusió social.”

8. “La subcontractació de qualsevol prestació del contracte no pot excedir del X% de l'import total d'adjudicació d'aquest contracte i, en tot cas, les empreses subcontractades han de disposar d'una organització pròpia i amb mitjans suficients per dur a terme l'activitat de què es tracti, sense que en cap cas es pugui produir cessió il·legal de persones treballadores.”

B. Possibles clàusules a incloure en el contracte d'obres públiques subjectes a la Llei 3/2007, de 4 de juliol, de l'obra pública

1. “En aquests contractes a més s'haurà de complir les normes sobre subcontractació establertes en la Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació en el sector de la construcció.”
2. “En finalitzar l'obra, el contractista ha d'informar l'òrgan de contractació dels serveis prestats pels subcontractistes perquè aquesta informació quedi reflectida en la memòria final.”⁴⁷

C. Possible clàusula a incloure en els contractes d'obres

1. “Igualment, en el procés de subcontractació s'han de complir les normes sobre subcontractació establertes en la Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació en el sector de la construcció, especialment les obligacions de les empreses contractistes i subcontractistes referents a:
  - Disposar d'infraestructura i mitjans adequats per dur a terme l'activitat i exercir directament la direcció dels treballs.
  - Acreditar que el seu personal disposa de la formació necessària en matèria de prevenció de riscos laborals.
  - Acreditar que disposa d'una organització preventiva adequada.
  - Disposar d'un percentatge mínim del 30% de treballadors i treballadores amb contracte indefinit.
  - Estar inscrit en el Registre d'empreses acreditades.
  - Complir els límits en el règim de subcontractació establerts en la Llei.
  - Disposar cada empresa contractista del Llibre de subcontractació i donar accés al Llibre de subcontractació a tots els agents que intervenen en l'obra i representants dels treballadors i treballadores a l'obra.
  - Informar els representants dels treballadors i treballadores de totes les empreses de l'obra, sobre totes les contractacions o subcontractacions de l'obra, així com de les mesures previstes per a la coordinació d'activitats.

D'acord amb l'article 4 d'aquesta Llei 32/2006, de 18 d'octubre, les empreses que vulguin ser contractades o subcontractades en una obra de construcció han d'acreditar que estan inscrites en el Registre d'Empreses Acreditades i han de tenir un nombre de persones treballadores contractades amb caràcter indefinit no inferior al 30 per cent, per tal de garantir l'estabilitat laboral.

---

⁴⁷ D'acord amb el que disposen els articles 227 i 228 del TRLCSP i 35 de la Llei 3/2007, de 4 de juliol, de l'obra pública.

Per evitar pràctiques que puguin derivar en riscos per a la seguretat i salut laboral s'ha d'estar al que disposa l'article 5 de la Llei 32/2006, de 18 d'octubre⁴⁸

---

⁴⁸ D'acord amb el que disposen els articles 227 i 228 del TRLCSP i la Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació en el sector de la construcció.

V. CLÀUSULES A INCLOURE ESPECÍFICAMENT EN ELS CONTRACTES RESERVATS A CENTRES ESPECIALS DE TREBALL⁴⁹

A. Possibles clàusules a incloure com a requisit de capacitat

1. “Els centres especials de treball que vulguin participar en aquesta licitació han d'estar inscrits degudament en el Registre de Centres Especials de Treball del departament competent en la matèria.”
2. “Els centres especials de treball que vulguin participar en aquesta licitació han d'afectar a l'execució de l'objecte contractual, com a mínim un 70% de treballadors amb discapacitat, d'acord amb el que determina la Disposició addicional cinquena del Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Contractes del Sector Públic.”

B. Possible clàusula a incloure com a mitjà d'acreditació de la solvència⁵⁰

1. “Les empreses licitadores poden acreditar la solvència mitjançant l'aportació de la declaració sobre la plantilla mitjana anual de l'empresa, acompanyada de la documentació justificativa corresponent.”

C. Possibles clàusules a incloure com a condició d'execució

1. “Els centres especials de treball que resultin adjudicatari d'aquest contracte i no estiguin inscrits en el Registre Electrònic d'Empreses Licitadores de la Generalitat de Catalunya han de tramitar, dins el termini màxim de 3 mesos següents a la data d'adjudicació, la seva inscripció en aquest Registre.”
2. “El centre especial de treball que resulti adjudicatari haurà de mantenir, durant tot el termini d'execució del contracte, la condició de centre especial de treball.”
3. “El centre especial de treball que resulti adjudicatari, només podrà subcontractar una part del contracte amb altres entitats que compleixin les condicions que la legislació vigent estableix per als centres especials de treball.”

---

⁴⁹ En virtut de la reserva prevista en la disposició addicional 5a del TRLCSP i instrumentada per l'Acord del Govern de 9 de desembre de 2009, de mesures en matèria de contractació. La reserva inclou els contractes que, per raó de la seva quantia, s'hagin d'adjudicar pels procediments ordinaris (oberts o restringits) o bé per procediment negociat, sempre que, en aquest darrer cas, la causa habilitant de la seva utilització sigui diferent a la de la quantia.

⁵⁰ Clàusula a incloure en els contractes d'obres i de serveis en què resulti adequat al seu objecte.

D'acord amb l'Acord del Govern, de 16 d'abril de 2013, de mesures per facilitar l'accés de les petites i mitjanes empreses a la contractació pública, s'ha de limitar la possibilitat d'utilitzar aquest mitjà d'acreditació de la solvència a aquells procediments contractuals en què estigui justificat.